

یادداشت

پنجره فرصت توسعه صنعتی

سیدمحمد االیک
وزیر صنعت، معدن و تجارت

توسعه صنعتی و معدنی کشور در سال های اخیر در شرایطی دنبال شده که فشارهای متعددی از جمله نوسانات متغیرهای کلان اقتصادی، تحریم های بین المللی، آسیب های مستقیم و غیرمستقیم ناشی از جنگ بر ظرفیت های تولیدی و زیرساخت های صنعتی، محدودیت های جدی تامین پایدار انرژی در فصول مختلف سال (به رغم مشارکت فعال بخش صنعت در مدیریت انرژی و نانو انرژی کشور)، افزایش بی سابقه هزینه های تولید و تنگناهای تامین منابع مالی ربائی، پیوسته بر این بخش وارد بوده است. با این حال، پایداری و تاب آوری صنعت و معدن با همت و تلاش فعالان این حوزه، هم افزایی میان دستگاه های ذی ربط و اتکا به ظرفیت های داخلی تداوم یافته و این خود گواه انعطاف پذیری ساختاری این بخش در برابر شوک های متعدد است. اکنون همزمان با گرامی داشت روز ملی صنعت و معدن، این واقعیت را باید صریح بیان کرد که مهم ترین متغیر برای توسعه و احیای این بخش، ارتقای رقابت پذیری است؛ رقابت پذیری هم در سطح ملی و هم در عرصه بین المللی، مبتنی بر مزیت های واقعی، قابل توسعه و مستحکمی بر دانش و نوآوری.

فضای پس از جنگ، پنجره فرصتی را برای توسعه صنعتی و معدنی به روی وزارت صنعت، معدن و تجارت گشوده است تا با نگاهی راهبردی و آینده نگر، احیا و نوسازی صنایع آسیب دیده را نه صرفا برای بازگشت به وضع پیشین، بلکه در مسیر ارتقای توان رقابتی ملی و بین المللی براساس مزیت های موجود هدایت کند. رویکرد این وزارتخانه در توسعه و احیا بر حمایت و پشتیبانی از مزیت های رقابتی در واحدها و صنایعی استوار است که نقش کلواگاهی در زنجیره تولید دارند، توان بیشتری در ایجاد تحرک در کل زنجیره ارزش صنعتی دارند و ظرفیت تامین نیازهای داخلی و آرزو برای فراهم می آورند. در این چارچوب، هماهنگی نهادی میان دستگاه های حمایتی، مالی و اجرایی شرط لازم برای اثربخشی سیاست هاست. باید تاکید داشت در کنار تامین پایدار انرژی برای تولید، تجهیز منابع مالی داخلی از طریق نظام بانکی، صندوق های توسعه ای و ابزارهای بازار سرمایه، همه را به جذب سرمایه گذاری خارجی از مسیر توافقات دوجانبه و چندجانبه، دوجاوی اجرایی این هماهنگی نهادی به شمار می روند. بدون تامین مالی هدفمند و پایدار، حتی راهبردی ترین سیاست های صنعتی در مرحله اجرا با گسست مواجه خواهند شد و ظرفیت های رقابتی شکل گرفته به بار نخواهند نشست. از این رو، سیاست های جاری ضمن تقویت مزیت های رقابتی موجود، بر جلوگیری از گسست در پایداری تولید و فراهم سازی زمینه برای جهش رقابت پذیری داخلی و خارجی متمرکزند؛ این همان مسیری است که توسعه صنعتی واقعی و ماندگار از آن می گذرد.

خبر

معاون رئیس جمهور تشریح کرد

راهکارهای فناوریانه در حل چالش ناترازی انرژی

اسماعیل سقباصعفیانی، رئیس سازمان بهینه سازی و مدیریت راهبردی انرژی، در دیدار با حسین افشین، معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس جمهور با تشریح مأموریت ها، ساختار و رویکردهای این سازمان، بر لزوم اصلاح نظام انگیزشی در حوزه انرژی اعلام کرد که میزان تولید فعلی انرژی بااستکای میزان مصرف نیست، به گزارش خبرگزاری صدا و سیما، در این نشست، که با موضوع همکاری معاونت علمی و سازمان بهینه سازی و مدیریت راهبردی انرژی برای ارائه راهکارهای فناوریانه در حل چالش ناترازی انرژی برگزار شد، سقباصعفیانی گفت: این سازمان با دو هدف اصلی تشکیل شده است؛ نخست، کاهش شدت مصرف انرژی از سمت تقاضا و مصرف و دوم، عادلانه سازی بارانه های انرژی. همچنین مأموریت های سازمان کل زنجیره تولید تا مصرف انرژی را در برمی گیرد و محدود به یک وزارتخانه نیست. رئیس سازمان بهینه سازی و مدیریت راهبردی انرژی تاکید کرد: منظور از اصلاح قیمت، برابر شدن قیمت انرژی با کشورهای دیگر نیست، بلکه باید نسبت قیمت حامل های انرژی با سایر کالاها در داخل کشور منطقی باشد. امروز این نسبت ها به هم خورده و همین موضوع باعث شده انگیزه ای برای صرفه جویی در بخش های مختلف از جمله صنعت، ساختمان و بخش خانگی وجود نداشته باشد.

آگهی مناقصه عمومی انتخاب مشاور

شرکت صنایع معدنی آکام آریا پاسارگاد (سهامی خاص)

به شماره ثبت ۵۹۳۹۲۶ و شناسه ملی ۱۴۰۱۰۹۹۳۳۲۵

شرکت صنایع معدنی آکام آریا پاسارگاد (وابسته به دولت) در نظر دارد مشاور واجد شرایط و صلاحیت به منظور خدمات فنی و مهندسی، طراحی، کنترل پروژه، نظارت و... در طراحی، مهندسی و ساخت کارخانه کنسائتره سولفیدی مس را از طریق مناقصه عمومی به همراه انجام فرآیند ارزشیابی کیفی و فنی، شناسایی و انتخاب نماید.

ضروری است متقاضیان جهت شرکت در مناقصه، نامه اعلام آمادگی خود را از طریق آدرس ایمیل زیر به دبیرخانه کمیسیون معاملات ارسال نمایند.

مهلت تسلیم درخواست خرید اسناد: از روز شنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۰۳ تا روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۱۲ ساعت ۱۲:۰۰

مهلت تکمیل و تحویل اسناد: تا ساعت ۱۲:۰۰ روز شنبه ۱۴۰۵/۰۵/۳۱

• کارفرما در انتخاب شرکت ها جهت دعوت به مناقصه و همچنین رد یا قبول پیشنهادات بر اساس صلاح دید خود کاملا مختار بوده و لذا شرکت در مناقصه، حتی برای ایشان در تصمیمات کارفرما در بر نخواهد داشت.

جهت اطلاع بیشتر متقاضیان می توانند با شماره تماس ۰۲۱-۸۸۰۴۰۱۹۳ یا آدرس الکترونیکی aap@mmte.ir / TC@aapmic.com مکاتبه نمایند.

شرکت صنایع معدنی آکام آریا پاسارگاد (سهامی خاص)

یافته، اما این کاهش بیش از آنکه حاصل توسعه زیرساخت های تولید برق باشد، نتیجه افت مصرف و محدود شدن فعالیت صنایع بوده است. ظرفیت نیروگاهی کشور نیز متناسب با رشد مصرف افزایش نیافته و همین موضوع موجب شده صنایع همچنان نخستین بخشی باشند که هزینه ناترازی را پرداخت می کنند.

در همین زمینه، رئیس کمیسیون انرژی اتاق ایران معتقد است صنایع بیشترین هزینه ناترازی را پرداخته اند. به گفته او، برخی واحدهای صنعتی در سال گذشته به دلیل محدودیت های برق، کمبود گاز و پمپا های جنگ، تنها ۱۵۶ روز امکان فعالیت داشتند، در حالی که یک واحد صنعتی برای فعالیت اقتصادی متعارف باید نزدیک به ۳۰۰ روز در سال تولید کند.

البته چالش صنعت تنها به انرژی محدود نمی شود. بسیاری از کارشناسان معتقدند مشکلات امروز، نتیجه انباشت سیاست هایی است که طی دهه های گذشته فضای فعالیت بنگاه ها را محدود کرده است. از نگاه آنها، محدودیت در دسترسی به بازارهای جهانی، دشواری انتقال فناوری، قیمت گذاری دستوری، تعدد مقررات و ناهمبندی های اقتصادی موجب شده صنایع بیش از آنکه به دنبال توسعه باشند، برای بقا تلاش کنند. در چنین شرایطی، هر چند حمایت هایی مانند انرژی ارزان یا برخی مشوق های دولتی ادامه فعالیت بنگاه ها را ممکن کرده، اما این حمایت ها نتوانسته جایگزین اصلاحات ساختاری شود و در نتیجه، توان رقابت پذیری صنعت به تدریج کاهش یافته است.

همزمان، افت سرمایه گذاری نیز به یکی از تگرانی های اصلی تبدیل شده است. طی سال های اخیر، تشکیل سرمایه ثابت در اقتصاد ایران روندی نزولی داشته و همین موضوع نوسازی ماشین آلات، توسعه خطوط تولید و ارتقای فناوری را با مشکل روبه رو کرده است. بسیاری از واحدهای تولیدی اکنون به جای سرمایه گذاری برای افزایش ظرفیت، منابع محدود خود را صرف تامین هزینه های جاری و حفظ تولید موجود می کنند. ادامه این روند می تواند شکاف فناوری میان صنایع ایران و رقبای منطقه ای را عمیق تر کند. از سوی دیگر، بی ثباتی سیاست گذاری نیز بر فضای تولید سایه انداخته است. تغییر مداوم مقررات، محدودیت های واردات و صادرات، مشکلات تخصیص ارز، طولانی شدن فرایند ثبت سفارش، رسوب کالا در گمرکات و تغییرات مکرر دستور العمل ها، هزینه فعالیت اقتصادی را افزایش داده و امکان برنامه ریزی بلندمدت را از بنگاه ها گرفته است. در چنین فضای، سرمایه گذار نیز تمایل کمتری برای ورود به عرصه های جدید دارد؛ زیرا بازدهی سرمایه گذاری بیش از آنکه به عملکرد بنگاه وابسته باشد، تحت تاثیر تصمیمات سیاست گذار قرار می گیرد.

همزمان کاهش قدرت خرید خانوارها نیز به رکود بخش صنعت دامن زده است. افزایش تورم و افت درآمد واقعی خانوارها موجب شده تقاضا برای بسیاری از کالاها برای صنعتی کاهش یابد و بازار داخلی کوچک تر شود. در نتیجه، تولیدکنندگان از یک سو با رشد هزینه ها و از سوی دیگر با افت فروش مواجه هستند؛ شرایطی که بسیاری از بنگاه ها در چرخه رکود تورمی قرار داده است. در چنین فضای، احیای صنعت تنها با تزریق منابع مالی با اجرای سیاست های مقطعی امکان پذیر نخواهد بود. بهبود فضای کسب و کار، اصلاح نظام تامین مالی، افزایش سرمایه گذاری، رفع موانع تجارت، تامین پایدار انرژی، کاهش بی ثباتی مقررات و تقویت ارتباط صنایع با بازارهای جهانی، مجموعه اقداماتی است که می تواند زمینه بازگشت صنعت به مسیر رشد را فراهم کند. در غیر این صورت، تداوم روند فعلی نه تنها ظرفیت تولید، بلکه اشتغال سرمایه گذاری و رقابت پذیری اقتصاد ایران را بیش از پیش تحت تاثیر قرار خواهد داد. بزرگداشت روز صنعت و معدن امسال، بیش از آنکه فرصتی برای مرور دستاوردها باشد، یادآور این واقعیت است که صنعت ایران برای خروج از وضعیت بنفاد و ورود دوباره به مسیر توسعه، به مجموعه ای از اصلاحات بنیادین نیاز دارد. اصلاحاتی که بدون آنها، حتی افزایش مقطعی تولید نیز نمی تواند تضمین کننده رشد پایدار بخش صنعت باشد.

به مناسبت بزرگداشت روز صنعت و معدن دیدگاه ۲۰ صاحب نظر اقتصاددان و فعال بخش صنایع معدن و معدن در باره راههای احیای صنعت در قالب یادداشت هایی در صفحات ۲۰ و ۲۱ همین شماره منتشر شده است که می توانید آنها را مطالعه کنید.

«دنیای اقتصاد» چالش ها و راهکارهای پیش روی بخش مولد را در روز مراسم بزرگداشت صنعت و معدن بررسی کرد

گذار تولید از بقا به توسعه

مدنی زاده ادامه داد: در این زمینه، سازمان گمرک نیز نقش مهمی بر عهده دارد و بخشی از برنامه ها با هدف تسهیل فرآیندهای تجاری و کاهش موانع پیش روی فعالان اقتصادی در حال پیگیری است تا بنگاه ها بتوانند با سرعت و هزینه کمتری فعالیت های تولیدی و تجاری خود را انجام دهند. او با تاکید بر اینکه مهم ترین تحول مورد نیاز صنعت از مسیر افزایش سرمایه گذاری ثابت در واحدهای تولیدی می گذرد، گفت: علاوه بر تامین سرمایه در گردش، باید امکان سرمایه گذاری برای توسعه ظرفیت ها، نوسازی تجهیزات و اجرای طرح های جدید نیز فراهم شود، زیرا بدون افزایش سرمایه گذاری ثابت، امکان ارتقای توان رقابتی و رشد پایدار بخش صنعت وجود نخواهد داشت. وزیر امور اقتصادی و دارایی در پایان بیان کرد: یکی از اصلاحات ضروری، بازنگری در برخی سیاست های بانک مرکزی در باره سقف های تعیین شده برای تسهیلات سرمایه گذاری ثابت است. پیشنهادهای وزارت امور اقتصادی و دارایی در این زمینه به بانک مرکزی ارائه خواهد شد و امیدواریم با اصلاح این سیاست ها، مسیر تامین مالی طرح های توسعه ای هموارتر شود و زمینه برای احیای بخش صنعت و افزایش سرمایه گذاری در بنگاه های تولیدی فراهم شود.

روایت آمار از تداوم رکود تولید
این تصویر را شاخص مدیران خرید (شاخص) نیز تایید می کند. شاخص که یکی از مهم ترین نماگرهای پیش نگر وضعیت تولید محسوب می شود، در اردیبهشت ماه امسال عدد ۴۵٫۳ را ثبت کرد و برای هفتمین ماه متوالی پایین تر از مرز ۵۰ باقی ماند؛ مرزی که قرار گرفتن زیر آن به معنای انقباض فعالیت های اقتصادی است. در همین دوره، شاخص کل اقتصاد نیز با ثبت عدد ۲۲٫۳ برای چهاردهمین ماه متوالی در محدوده رکودی قرار گرفت. افزایش هزینه مواد اولیه تنها یکی از حلقه های زنجیره مشکلات صنعت است. رشد نرخ ارز، دشواری واردات مواد اولیه، افزایش هزینه حمل و نقل، محدودیت های تجاری و طولانی شدن فرآیندهای اداری باعث شده است هزینه تامین نهاده های تولید به شکل محسوسه ای افزایش یابد. در چنین شرایطی، بنگاه ها به سرمایه در گردش بیشتری نیاز دارند، اما همزمان دسترسی آنها به منابع مالی نیز دشوارتر شده است. نتیجه این وضعیت، کاهش نقدینگی در واحدهای تولیدی و افت توان برنامه ریزی برای توسعه فعالیت هاست.

ناترازی انرژی؛ مانع پایداری تولید
در کنار مشکلات مالی، ناترازی انرژی نیز به یکی از جدی ترین موانع تولید تبدیل شده است. اگرچه بر اساس آمارهای منتشر شده شکاف عرضه و تقاضای برق در اوج مصرف از ۱۷ هزار و ۵۲۹ مگاوات در سال ۱۴۰۳ به ۱۴ هزار و ۷۱۸ مگاوات در سال ۱۴۰۴ کاهش

بزرگداشت روز صنعت و معدن
اسامیل در شرایطی برگزار شد که صنعت ایران بیش از هر زمان دیگری با چالش های انباشته شده دست و پنجه نرم می کند. اگرچه این بخش همچنان بزرگ ترین بخش مولد اقتصاد کشور و یکی از اصلی ترین منابع ایجاد اشتغال و ارزش افزوده محسوب می شود، اما مجموعه ای از مشکلات ساختاری، محدودیت های انرژی، افت سرمایه گذاری، دشواری تامین مالی، بی ثباتی مقررات و کاهش تقاضا، موجب شده است ظرفیت تولید بسیاری از بنگاه ها کاهش یابد. آمارهای رسمی نیز نشان می دهد سال گذشته برای صنعت، سالی دشوار بوده؛ سالی که هم رشد تولید منفی شد، هم اشتغال کاهش یافت و هم شاخص های پیش نگر از استمرار رکود خبر دادند. براساس آمارهای منتشر شده از سوی مرکز آمار ایران، رشد بخش صنعت در سال گذشته به منفی ۱٫۵ درصد رسید؛ رقمی که نشان می دهد موتور تولید کشور بار دیگر از حرکت بازمانده و همچنین بیش از ۳۶ هزار شغل صنعتی از دست رفته است؛ موضوعی که نشان می دهد فشار وارد شده بر واحدهای تولیدی دیگر تنها به کاهش سودآوری محدود نیست و مستقیما بر بازار کار نیز اثر گذاشته است، کاهش همزمان تولید و اشتغال، تصویری از صنعتی ارائه می دهد که بخش قابل توجهی از توان خود را صرف حفظ بقا کرده و فرصت چندانی برای توسعه و سرمایه گذاری جدید ندارد. با وجود آنکه محدودیت های انرژی، دشواری تامین مالی و کاهش تقاضا در ماه های اخیر فشار مضاعفی بر بنگاه های صنعتی وارد کرده، بسیاری از کارشناسان به ریشه مشکلات صنعت را فقراتر از چالش های کوتاه مدت و در سیاست های اثبات نشده سال های گذشته می دانند. محمدمهدی بهکیش، اقتصاددان، معتقد است محدودیت دسترسی به بازارهای جهانی، قیمت گذاری دستوری و تعدد مقررات، فضای فعالیت بنگاه ها را محدود کرده و موجب شده بسیاری از صنایع به جای حرکت در مسیر توسعه، در سطح بقا باقی بمانند.

سرمایه گذاری، نخستین گام احیای صنعت

سید علی مدنی زاده، وزیر امور اقتصادی و دارایی، در گفت وگویی که با دبیران اقتصاد در حاشیه جلسه شورای گفت وگو در اتاق بازرگانی ایران داشت، با اشاره به شرایط دشوار بخش صنعت در سال گذشته، بیان کرد: با توجه به اینکه صنعت کشور به عنوان بخش مولد اقتصاد با مشکلات جدی مواجه شد و بسیاری از بنگاه ها در شرایط بقا قرار گرفتند، اکنون لازم است مجموعه ای از اقدامات هماهنگ برای احیای این بخش در اولویت سیاست گذاری قرار گیرد. او افزود: نخستین و مهم ترین اقدام، تقویت سرمایه گذاری و تامین مالی بنگاه های تولیدی است. باید منابع مالی لازم برای توسعه و نوسازی صنایع فراهم شود و سیاست های حمایتی به گونه ای طراحی شوند که سرمایه گذاری در بخش تولید افزایش یابد. این موضوع در دستور کار وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار دارد و از مهم ترین پیش نیازی های بازگشت صنعت به مسیر رشد محسوب می شود.

وزیر امور اقتصادی و دارایی با اشاره به ضرورت رفع موانع تولید صمد تصریح کرد: در کنار تامین مالی، حذف موانع اداری و عملیاتی نیز اهمیت زیادی دارد. بسیاری از بنگاه های تولیدی در فرایند تولید، تامین مواد اولیه، تجارت و تامین منابع مورد نیاز خود با مشکلاتی مواجه هستند که بخشی از آنها ناشی از مقررات و رویه های اجرایی است. از این رو، شناسایی این موانع و اصلاح آنها از طریق بازنگری در مقررات و قوانین مرتبط، از دیگر محورهای اصلی برنامه های دولت به شمار می رود.

در همایش ملی شبکه سازی کمیسیون های متناظر اتاق های بازرگانی سراسر کشور مطرح شد

ضرورت ارتقای نقش استان ها در تصمیم سازی

اتاق ایران و اتاق های سراسر کشور مأموریت ها و اهداف مشخصی را دنبال می کنند که مهم ترین آنها بهبود محیط کسب و کار برای فعالان اقتصادی است. اتاق ایران وظیفه دارد با تولید محتوای تخصصی و رایزنی با ارکان مختلف کشور، زمینه مناسب تری برای فعالیت بخش خصوصی فراهم کند. با قری با اشاره به اهداف کلان همایش کمیسیون های تخصصی در اتاق ایران، گفت: این همایش با چند هدف مشخص برگزار شده است که شامل ایجاد شبکه ارتباطی میان کمیسیون های متناظر ملی و استانی، تبادل تجربه ها، برنامه ها و اولویت های تخصصی، تقویت نقش استان ها در فرآیند تصمیم سازی اتاق ایران، تدوین سازوکار همکاری منظم میان دبیران و رؤسای کمیسیون ها و همچنین

دنیای اقتصاد: رئیس و اعضای هیات رئیسه اتاق ایران در همایش ملی شبکه سازی کمیسیون های متناظر اتاق های سراسر کشور با تاکید بر نقش کمیسیون های تخصصی در تصمیم سازی در باره ضرورت شبکه سازی میان کمیسیون های ملی و استانی، تقویت هم افزایی و ارتقای جایگاه این ارکان در بهبود محیط کسب و کار صحبت کردند. به گزارش اتاق ایران آنلاین، همایش ملی شبکه سازی کمیسیون های متناظر اتاق های سراسر کشور با حضور نمایندگان کمیسیون های تخصصی اتاق های بازرگانی سراسر کشور، به میزبانی رئیس، اعضای هیات رئیسه، دبیرکل و معاونان اتاق ایران برگزار شد. سید حسن زاده، رئیس اتاق ایران در ابتدای این همایش، گفت: این گردهمایی به منظور بهره گیری از دانش و تجربه متخصصان برای شناسایی نواقص، رفع کاستی ها و برنامه ریزی برای حل مشکلات بخش خصوصی اقتصاد کشور است و حضور افرادی که سال ها تجربه مشارکت در کمیسیون های تخصصی را دارند، در این همایش مغتنم است.

او افزود: کمیسیون ها ارکانی هستند که مهم ترین مسائل راه صورت کارشناسی بررسی و مطالعه می کنند و با ارائه راهکارها و رهنمودهای تخصصی، هیات رئیسه اتاق ها را در اجرای برنامه ها و رفع کمبودها و نواقص یاری می دهند. رئیس اتاق ایران با اشاره به شرایط خاص کشور، اظهار کرد: در این روزهای آندوهنگین که کشور آسیب دیده و مناطق جنوبی با خسارت های سنگینی روبه رو هستند، برای همه ملت ایران آرزوی صلح، آرامش و امنیت دارم و معتقدم باید با جدیت به وظایف خود برای حفظ پایداری اقتصاد و کمک به ثبات معیشت مردم عمل کنیم. در ادامه نشست، پیام باقری، نایب رئیس اتاق ایران، گفت: